

Óli Jacobsen

Kristian Djurhuus – 125 ár

Tann 12. februar eru 125 ár síðani Kristian Djurhuus varð borin í heim. Hann hevur verið ein av okkara fremstu politikarum. Í hesum sambandi halda vit áfram við hansara søgu.

34. partur

Kristian var ein av okkara fremstu politikarum. Hann kom á ting í 1932, og hann var tingmaður fram til 1970, tó undantikið árin 1962-1966. Hann var lögmaður og landsstýrismaður í fleiri skeið, tilsamans í eini 18 ár, sum er longri enn hjá nøkrum øðrum.

Í bók síni *Latið ei søguna doyggja* skrivur Óli Breckmann m.a. um Kristian: "Hann var framskín, sjálvhatiðarligur og dugdi kynstrið at føra seg fram við tign og myndugleika. Hann var formliga ruddiligur og rættur í sínum tingarbeiði. Sakligur og jarðbundin uttan háfloygdar hugsjónir. Hann gjørdist skjótt sterkur maður millum teir ungu í flokkinum. Skilti væl ávirkan og vald og søkti semjur við teir, ið vildu samstarva.

Kristian var við í løgtingsnevndini, ið samráddist við danir um heimastýrslógina. Hon var neyvnan komin uttan Kristian.

Aftaná løgtingsvalið í 1950 var Kristian avgerandi fyri teirri samgongu, sum tá kom millum Sambandsflokkinn og Fólkaflokkinn, tann politiska mótpolin síðan 1940."

Óli skrivur eisini, at var tað nakar, sum hevði ein sætta sans fyri valdi, so var tað Kristian Djurhuus.

Tað eru 50 ár síðani Kristian fór úr politikki og 36 ár síðani hann doyði. Tí eru tað færri og færri, sum minnst hann.

Men Kristian verður ikki gloymdur. Eftir hann liggja meira enn 2.000 maskinskrivaðar síður av endurminningum.

Hetta er ikki hissini tilfar, sum sigur nakað um mannin, hvussu neyvur hann hevur verið. M.a. grundað á hetta tilfar varð í 2011 farið undir eina greinarøð um Kristian Djurhuus. Umframt hetta tilfar var eisini samrøða við son hansara, Eiler, sum var

sýslumaður í Suðuroy í mong ár. Eisini var søgan hjá Margrethu, konu Kristian, partur í hesi røð.

Hetta gjørdist í fleiri umførum til 33 partar. Nú verður hildið fram við hesi frásøgn í sambandi við 125 ára dagin.

Tilfarið, sum er tikið við, er avmarkað til tað, sum hevur almennan áhuga. Í summum førum er talan um ein samandrætt.

Ættaður úr Ólastovu

Her skal fyrst gerast ein lítil samandrættur av tí, sum hevur verið í fyrru pørtunum. Kristian var ættaður úr Ólastovu í Havn. Hetta er varðveitta húsið undir liðini á Betri Trygging niðri á Kongabrunni. Kristian greiðir áhugavert frá sínum barndómi í Havn, og øll hansara søga er eisini partur av Havnar søgu.

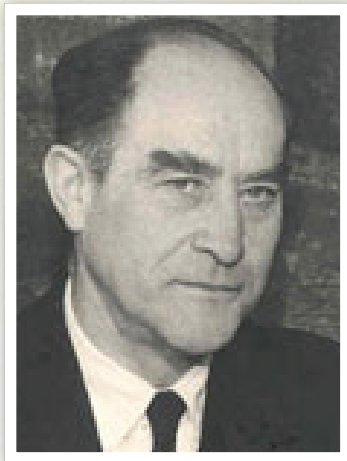
Kristian kom fyrst at arbeiða á posthúsinum og síðan hjá sorin-skrivaranum. Eitt av hansara tungu ørindum var í 1919, tá ið hann varð sendur út í Hest at ugga tey, sum høvdu mist síni á stóra skaðadegnum, tá ið tveir bátar gingu burtur við 11 monnum.

Í 1920 fekk hann starv sum sýslumaður í Suðuroy, tá ið hann skuldi avloysa gamla sambands-høvdingin, Oliver Effersøe. Tá var Kristian bara 25 ára gamal, og Oliver gjørdist í øðini um, at ein slíkur "grønskollingur" skuldi avloysa hann. Hann gjørdi einki fyri at hjálpa honum í starvinum, tað var heldur tvørtur ímóti.

Annars hava verið nógvar áhugaverdar greinir úr Suðuroy.

Ein stuttlig søga var um, tá ið kirkjan í Hovi varð vígd. Presturin Gullak Jacobsen bað kirkjuvertin um at seta sær eina flösku inn í sakristið. Hana skuldi hann brúka at pissa í aftaná taluna. Hesum kundi hann fáa tørv á. Men her var onkur misskiljing, tí tá ið hann fer eftir flöskuni var hon full - av brennivíni!

Eisini greiðir hann frá, hvussu grannastevnur í Sumba í gomlum døgum vórðu avgjörðar við glím-

Kristian Djurhuus hevur eina drúgva og áhugaverda søgu.

ing. Eisini er søgan um vanlukkuna í Stóru Dímun í 1924, tá ið bóndin, Óla Jákup, fekk ein stein í høvdið og doyði. Kristian stóð beint við og kundi eins væl verið raktur.

Ein søga var um politistin, Stóra Martin, sum hevði tikið ein mann, sum skuldi fyri dómara í Havn innan 24 tímar. Teir sluppu norður eftir við einum útróðrarbáti, sum skuldi seta teir í land á Velbastað. Har var ikki lendarandi, so teir máttu halda fram til Norðradals, har tað heldur ikki var lendarandi. Martin mátti tiskil vassa í land við brotsmanninum á bakinum, hann vildi ikki gera seg

vátan. Og so til gongu til Havnar, har teir komu júst innan 24 tíma freistina.

Tann seinasti parturin tann 14. november 2014 var um, tá ið Kristian kom upp í kommunu-politikk í 1926. Tá varð hann valdur inn í kommunustýrið og á skipandi fundinum varð hann formaður.

Hann hevði annars bjóða Petur Mohr Dam valsamgongu, men hetta vildi hann ikki, um hann ikki bleiv formaður.

Nú verður so hildið fram, og eitt evni er flagggølan í 1930, tá ið danska flaggið á tinghúsinum varð skorið niður. Tað er nógv skrivað um hetta, men Kristian lýsir málið, soleiðis sum hann upplivdi tað sum sambandsmaður.

Kongsvitjan og flagggøla

Seint í juni í 1930 var aftur kongsvitjan í Føroyum. Kongshjúnini komu við orlogsskipinum, Niels Juel. Vitjanin byrjaði hesa ferð í Fuglafirði. Úr Fuglafirði fór fylgið til Havnar, har tey vóru í einar trýggjar dagar, tá ið vitjanin endaði.

Hans Andreas Djurhuus og Georg Lindenskov Samuelson skrivaðu yrkingar til heiðurs fyri tey kongaligu. Hesar komu í Dimmalætting 25. juni 1930, har talurnar fyri kongshjúnini eisini

vórðu prentaðar.

Ísland hevði hildið 1.000 ára hald fyri stovnanina av Altinginum, og Edward Mitens hevði umboðað løgtingið í hesum sambandi.

Um ólavsøkutiðina skuldi eitt líknandi hátíðarhald vera fyri løgtingið, og her var gjørd ein stór veitsluskrá. Jóannes Patursson hevði dagin undan skipað fyri fólkafund. Her var lagt upp til mótmæli móti Dannebrog til fyrmuns fyri føroyska Merkinum.

Í hesum sambandi skrivaði Dimmalætting:

"Efter at mødet var endt, drog en Flok opildnede Selvstyremænd igennem Byen med det færøske Flag i Spidsen. Kursen blev sat mod Lagtingsformands Mitens Bolig, og Flokken, der efterhaanden voksede ved Tilslutning af Nysgerrige, standsede udenfor hos Lagtingsformanden og demonstredede kraftigt, men Lagtingsformanden viste sig ikke. Han var nemlig ikke til stede. Stemningen blev mere og mere ophidset, og Skaren drog derefter til Lagtingsbygningen, hvor Færøflaget ved Midnatstid blev hejst, og der blev holdt møde med hadefulde taler mod Danmark. Paa et tidspunkt blev endda det "færøske Rige" proklameret. Der manglede ikke paa orientalsk varmblodige Tilraab fra Mængden. "Hvis det

Dannebrog er skorið niður.